

СЛОВЕСНИЙ РІВЕНЬ ЕТИКЕТУ ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Своєрідним стрижнем етикету є словесний рівень, який найповніше репрезентує етичну самобутність кожного народу. Відбором етичних мовних формул у кожному виді мовленнєвого етикету створюється та чи інша тональність спілкування, яку можна визначити як ступінь дотримання етичних норм у процесі комунікації.

Дослідження науковців-лінгвістів (В. Князєв, І. Плотницька, П. Редін, С. Шумовицька) доводять, що культура мовлення є важливим складником кваліфікаційної характеристики фахівців будь-якої сфери. В. Русанівський, Н. Крилова, А. Коваль стверджують, що володіння культурою мовлення гарантує успіх у професійно-ділових відносинах.

Мета нашої роботи – описати найбільш уживані етикетні мовні формули, властиві українській традиції, визначити їх роль у дослідженні успіху професійної презентації.

У сфері формальних суспільних відносин, серед яких виокремлюються презентації, характерна висока тональність. Важливо врахувати чинники, що впливають на вибір словесної формули під час презентації, а саме: вік, стать, соціальний статус її учасників та комунікативні умови (місце, час, тривалість спілкування).

В офіційному спілкуванні особливе значення мають ті види мовленнєвого етикету, які представляють категорію ввічливості, тобто звертання, вітання, прощання, подяка, вибачення, прохання.

Сьогодні реєстр слів-звертань офіційного вжитку становлять такі: панове, добродії, товариство, колеги, громадо, які супроводжують етичні означення на кшталт: глибокоповажні, дорогі, шановні тощо.

Однією з форм звертання до незнайомих людей, яким наперед виказуємо довіру, є слово друзі. Важливу роль також виконує вітання. Набір українських народних вітань надзвичайно різноманітний та поліфункційний: Доброго ранку!, Доброго дня!, Добрий вечір! Формул вітання в українській діловій мові порівняно небагато, але завжди можна знайти потрібний вислів, щоб висловити пошану до людей.

Прощання – це слова і вислови, які говорять на завершення презентації. Вибір етикетних висловів прощання залежить від часу, на який розлучаються особи, тональності спілкування. Так, до побачення – вислів стилістично нейтральний, найбільш уживаний у нейтральній тональності. Разом зі

словами на все добре!, до нових зустрічей! обслуговує також ситуацію розлуки в межах нейтральної тональності.

Подяка має на меті висловлювання вдячності, тому її використання належить до обов'язкових етикетних настанов. Вислови подяки вживають як знак ввічливої згоди або відмови на будь-яку пропозицію: дякую!, спасибі!

Посилюють вдячність слова щиро, сердечно, уклінно, дуже, глибоко, вельми дякую. В офіційних ситуаціях слова подяки часто вживаються зі словами: дозвольте, прийміть, складаю, наприклад: дозвольте висловити Вам подяку!, прийміть найщирішу вдячність!, складаю щиро подяку!

Вибачення також є доречним, воно означає усвідомлення своєї провини й намагання її спокутувати за допомогою спеціальних висловів: прошу вибачення, вибачте мені ласкаво.

Прохання – спонукальна мовленнєва дія у ввічливій формі з метою чогось домогтися від адресата. Мовні засоби прохання можуть використовувати як вислови привернення уваги, наприклад: будьте ласкаві!, будь ласка!, ласкаво прошу!

Отже, в українській мові вироблено традиційні форми етикету, які спроможні зробити презентацію естетичною, яскравою, доброзичливою, вишуканою. До них належать мовні формули, які представляють категорію ввічливості: звертання, вітання, прощання, подяка, вибачення, прохання, що сприяють успіху будь-якої професійної презентації.